

Vyjádření školitele k doktorské disertaci sl. Mgr. Martiny Kotkové, Kulturně historický obraz severozápadních Čech a saského Polabí v raném středověku na příkladě hrnčířství a fortifikačního stavitelství. Praha 2012, 259 str. včetně soupisu literatury, 65 obr., 12 tab. + přílohy.

Autorka předložené disertace ukončila v roce 2004 magisterské studium archeologie na pražské filozofické fakultě. V témže roce byla přijata do prezenčního doktorandského studia na téže fakultě. Po třech letech přešla do kombinované formy studia, neboť v letech 2005-2011 pobývala v souvislosti se zpracovávaným tématem na studijním pobytu v Lipsku.

Disertace se zabývá problémem vzájemných kontaktů severozápadních Čech a přilehlé oblasti saské. Východiskem k tomuto studiu se staly především nálezy zabrušanské keramiky; naopak ve druhé kapitole disertace autorka sleduje vývoj a proměny hradišť na saském území, který zařazuje do složitých mocenských proměn této oblasti ovlivněných expanzí franskou, přemyslovskou a piastovskou.

Vzhledem k charakteru materiálu je první kapitola obsažnější a myšlenkově bohatší. Studium zabrušanské keramiky a jeho výsledky autorka zařazuje do širších souvislostí (studuje např. možné komunikační spoje obou oblastí, v obecné rovině uvažuje např. o možnosti poznávání kontaktů mezi různými oblastmi na podkladě archeologického materiálu, což v archeologii představuje vážný teoretický problém apod.).

Soupis nálezů zabrušanské keramiky ukázal větší četnost jejích nálezů na saském území. Určitým problémem zůstává ovšem její chronologie (starší názory na její časové zařazení jsou nyní zpochybnovány). Významným přínosem práce jsou přírodovědné analýzy vybraných zlomků zabrušanských nádob ze tří českých a pěti saských lokalit. Na podkladě těchto analýz mohla autorka vyslovit zajímavý poznatek o místní výrobě zabrušanské keramiky v obou sledovaných oblastech (tj. na obou stranách Krušných hor). Impuls (přesídlenci ?) k její výrobě přišel na saské území z Čech.

Napsání druhé a odlišně koncipované kapitoly vyvolala potřeba historicky (tj. i funkčně) zařadit saská hradiště s nálezy zabrušanské keramiky a potom porovnat problematiku vývoje tamějších hradišť s vývojem na českém území (jedná se např. o otázku výkladu příčin vedoucích k zakládání hradišť, o problematiku párových hradů a jejich historického významu, o problém datování vzniku hradské organizace aj.). I když na saském území existuje řada informací písemných pramenů k tamějším hradištím, autorka správně konstatuje, že propojení svědectví písemných a archeologických pramenů je často obtížné.

Předložená práce přináší celou řadu nejrůznějších myšlenek a zajímavých výkladů. Je napsána s výbornou znalostí archeologických pramenů i příslušné odborné literatury. Autorka prokázala schopnost s těmito prameny samostatně pracovat a je hodnotit. Práce má velmi dobrou úroveň i po formální stránce. Práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na doktorské disertace. Práci proto doporučuji k dalšímu řízení.

Praha, 27. června 2012

P
školit

